

Cyster / fjernelse af cyster

Til patienter og pårørende

En cyste er en godartet væskeblære. Cysten består af en cystebælg (kapsel) og cystevæske.

Ofte opdages cysten ved et tilfælde, idet man sjældent har symptomer. Kun et røntgenbillede fra din tandlæge kan afsløre den. Cysten ligger i kæben og vokser ganske langsomt. Den opstår oftest pga. kronisk tandrodsbetændelse. Størrelsen på cysten kan variere og er afgørende for, hvilken behandling der vælges.

Behandling:

Hvad er en cystektomi:

Cystektomi (cystefjernelse) er en mindre operation der foregår gennem munden. Dette gøres hvis der er tale om en lille cyste som ligger i god afstand fra nerver og bihuler.

Tandlægen lægger et snit i tandkødet i det aktuelle område og med et lille bor fjernes lidt af knoglen for at blottlægge cysten. Man vil mærke tryk, træk og høre knagende lyde og larm fra boremaskinen. Cysten fjernes, tandkødet lægges på plads og sys sammen med sting.

Cysten sendes til undersøgelse under mikroskop. Der kommer svar efter ca. 21 dage. Årsagen til denne undersøgelse er, at enkelte kæbecyster har tendens til at komme igen. Er der tale om en sådan cyste, vil det være nødvendigt med årlige røntgenkontroller efter fjernelsen.

Hvad er en cystotomi?

I nogle tilfælde kan cysten være så stor, at den ikke kan fjernes med det samme, da der er risiko for at beskadige tænder, nerve eller brud på kæben. Der laves derfor en mindre operation gennem munden, hvor der sættes et dræn (et rør) i cysten.

Tandlægen lægger et lille snit i tandkødet og med et lille bor fjernes lidt af knoglen for at blottlægge cysten. Når cysten er blottlagt sættes drænet ned i cysten og sys fast til tandkødet. Røret stikker ganske lidt ud i munden og sikrer at du dagligt kan skylle cystebælgen. Derved trækker cysten sig sammen og skrumper. Den vil senere skulle fjernes ved en operation som beskrevet ovenfor. (Cystektomi).

Sådan forholder du dig efter operationen:

Blødning:

Det første døgn kan det sivbløde fra såret, uden at dette skal give anledning til bekymring. Du kan lægge en af de udleverede gaze-tamponer på såret og bide let sammen eller presse med en finger i 20 minutter. Du kan også komme lidt knust is i munden et par minutter af gangen. Sivblødningen forsvinder ofte efter ca. 3 dage.

Cyster / fjernelse af cyster

Du skal undgå fysisk anstrengelse de første 2-3 dage, såsom sport eller tungt fysisk arbejde.

Hævelse:

Hævelse i ansigtet er almindeligt i dagene efter operationen. Hævelsen tiltager de første 1-2 døgn og aftager derefter gradvist. Lig med hovedet højt og brug noget koldt på kinden de første 48 timer, herefter kan du mindske hævelsen med varme.

Din gabeevne kan være påvirket i 1 - 2 uger.

Smerter:

Det er normalt at have ondt de første par dage efter operationen. Oftest er du nødt til at tage smertestillende regelmæssigt i en uges tid. Du aftaler med tandlægen hvad du skal tage og får en e-recept på smertestillende.

Antibiotika:

Hvis der er behov for antibiotika, får du en e-recept på dette. Dosis vil være angivet på recepten. Vi anbefaler, at du spiser et syrnede mælkeprodukt sammen med tabletterne for at undgå tynd mave/diarré.

Kost:

Kulde og ro får blodkarrene til at trække sig sammen.

De første 2 timer skal du undgå at spise, drikke og skylle munden. Du er lokalbedøvet, og kan derfor ikke mærke smerte eller styre de normale reflekser.

Resten af dagen skal mad og drikke være flydende og koldt. Dette for at undgå blødning.

De efterfølgende 3-5 dage skal du spise blød kost, undgå små kerner og frø samt så vidt muligt at tygge i den raske side af munden, så såret får ro til opheling.

Få inspiration til kosten her: [Kost til kæbeopererede](#).

Mundhygiejne:

Det er vigtigt at holde munden ren for at undgå betændelse. Du skal børste tænder morgen og aften, men undgå det opererede område. Skyl din mund ren med almindeligt vand, danskvand eller saltvand efter hvert måltid.

Dagen efter operationen skal du skylle munden med Klorhexidin 0,1 % x 2 dagligt, Se Klorhexidinvejledning på [Klorhexidin](#). Har du børstet tænder med tandpasta, skal du vente en time inden du skyller med Klorhexidin. Undgå at spise, drikke og børste tænder den første time efter mundskylning. Fortsæt med mundskylning, indtil minimum dagen efter trådende er fjernet. Har du ingen tråde er det i ca. 7-10 dage.

Betændelse:

Sårene i munden bliver gullig/hvide, når de heler. Det er ikke tegn på infektion.

Infektionstegn kan være:

- Du hæver igen, efter hævelsen er aftaget.
- Du får en ændret grim smag i munden.
- Du får feber.
- Du bliver varm og rød på huden i ansigtet.
- Du får tiltagende smerter og måske synkebesvær.

Cyster / fjernelse af cyster

Særligt til dig der opereres i fuld narkose:

- Du er som regel træt og slap efter at have været i fuld bedøvelse. Selv om du har sovet under operationen vil operationsområdet være bedøvet nogle timer efterfølgende pga. lokalbedøvelse.
- Halsen føles irriteret. Dette er helt normalt.
- Der kan forekomme sivning eller let næseblødning de følgende dage, hvilket er normalt.
- De første 1-3 timer efter operationen ligger du til observation. Du kan tage hjem når du skønnes klar af personalet på opvågningsstuen.
- Du må ikke selv køre hjem på grund af bedøvelsen i fuld narkose.
- Har du lang vej hjem, er det en god ide at have en pude eller tæppe i bilen og evt. en plastpose hvis du bliver utilpas.
- Hvis du er pensionist kan du henvende dig på sygehusets kørselskontor på telefon 70 11 31 11. (læs mere om regler for befordring her: www.regionsyddanmark.dk/wm406205).

Vandladning:

Hvis du oplever problemer med at komme af med vandet og ikke har tisset senest om aftenen på din operationsdag, skal du rette henvendelse til sygehuset se kontaktelefonnumre på det udleverede kontaktkort.

Sygemelding:

Du aftaler med tandlægen hvor længe, du skal være sygemeldt.

Kontrol:

Du ses til kontrol efter 14-21 dage, hvor trådene fjernes og tandlægen vurderer, om helingen forløber planmæssigt. Her instrueres du også i skyl af dræn, hvis du har fået det isat, se vejledning: [Skylning af dræn med saltvand](#).

Kontroltider sendes til din E-boks

Problemer eller tvivlsspørgsmål:

Kontakt Kæbekirurgisk ambulatorium på telefon 79 18 21 45, hverdage ml. 8.00 - 15.00.

Er du udskrevet fra Planlagt Kirurgi kan du rette henvendelse hertil mandag - torsdag indtil kl. 17.30 på telefon 79 18 30 08. Fredage indtil kl 16.30.

Uden for ovennævnte åbningstider kan du de første 24 timer efter udskrivelse kontakte Kæbekirurgisk sengeafsnit på telefon 79 18 21 53.

Herefter kontaktes lægevagten. (Lægevagten Region Syddanmark 70 11 07 07).

Afbud:

Hvis du ikke kan komme på det givne tidspunkt, bedes du ringe hurtigst muligt til Kæbekirurgisk ambulatorium på telefon 79 18 21 45.

Med venlig hilsen

Kæbekirurgisk afsnit